Tuta, ac Efficax LUIS VENEREÆ,

Sæpe absque

MERCURIO,

Ac semper absque

Salivatione Mercuriali,

Curandæ Methodus.

Authore *Davide Abercromby*, M.D.

Asclepiades officium esse Medici dicit, & ut tutò, ut celeriter, & ut jucundè curet.
Cor. Cels. lib. 3. c. 4. fol. 27.

Londini Impensis *Samuelis Smith* ad Insigne *Principis* in Cœmiterio Divi Pauli. M.DC.LXXXIV.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

Venerabili admodùm Domino

D. *Doctori Whistlero*,

Celeberrimi Medicorum Londinensium Collegii Præsidi dignissimo,

Censoribus Meritissimis, cæterisque Collegis.

Viri excellentissimi, ac sapientissimi,

Suos jactet Pharmacopolas Germania, Chyrurgos Gallia suos, at communis omnium populorum vox Anglicanis palmam Medicis, hoc est, *vobis*, jure sanè meritis-

 simo

ſimo conceſſerit. Quæ enim alibi terrarum *Æſculapii* Societas tot celebres ubique Gentium *Socios* numeret? ingentia ſiquidem hæc nomina *Tmacrum*, *Bartolotum*, *Buttum*, *Owenum*, *Hugium*, *Caium*, *Caldwallium*, *Jamſium*, *Goulſtonium*, *Harveum*, *Hameyum*, *Gliſſonium*, *Wbartonum*, *Williſium*, *Mickleth waitium*, cæteroſque quos in *Collegio ſuo regio* doctiſſimus Doctor *Goodall* meritis extollit Encomiis, nullus eruditior Orbis angulus non novit. Sed ut hos prætéream quos aliò jam tranſmiſſos intermoritura nunquam fama immortalitati conſecravit: quanta etiamnum *Societatis* veſtræ ornamenta

namenta ſunt? Doctiſſimus Præſes veſter *Whiſtlerus*, ingenioſiſſimus *Entius*, acutiſſimus *Scarburghius*, eruditiſſimus *Charltonius*, curioſiſſimus *Crownius*, peritiſſimus *Lowerus*, lynceus *Nedhamus*, ac *Sydenhamus* ubique celeberrimus, qui & de hoc ipſo, in quo verſamur, argumento obſervatu, lectuque digniſſima non pauca ſcripſit: quanta, inquam, *Societatis* veſtræ lumina ſunt non hi omnes modò, qui doctiſſimis, ingenioſiſſimiſque lucubrationibus ſuis celebre ſibi nomen per urbem hanc orbemque conciliarunt, ſed & alii hoc tempore è cœtu veſtro quàm plurimi fæliciſſimæ pra-

xeos famâ ubique notissimi ?

Quibus igitur potius quàm *vobis*, *viri sapientissimi*, hanc meam qualemcumque demum lucubrationem, non offerrem modò, sed & submitterem ? quorum potius sub auspiciis, quàm sub vestris laboris hic, experientiæque meæ *partus* prodiret in lucem ? cum vos supremos tum rerum medicarum, tum ipsorum etiam medicorum sub sapientissimo *Rege* nostro arbitros Anglia jampridem agnoscat : est quidem, fateor, cur oculatos adeo, lynceosque Judices reformidem ; sed cum nihil hoc in opusculo à me fuerit prolatum, quod

juncta

juncta rationi experientia non confirmet, ac confirmatura sit in posterum haud dubiè, modo *præfationis* monita diligentius observata fuerint, propitios omnino vos mihi, ac patronos, fautoresque etiam hujusce mei fœtûs, non severos, tetricosque censores, pro humanitate vestrâ fore confido. Hac spe fretus, ne tædio pluribus sim, vestroque diutius abutar otio, calamum subducam;

Vestri interim observantissimus

David Abercromby.

Dabam Londini,
Aprilis 7. 1684.

AUTHORIS

AUTHORIS PRÆFATIO AD LECTOREM.

Benevole Lector,

DUO *sunt hominum genera, æquo, ni fallor, intervallo, à recto rationis tramite aberrantium: alii enim vetera omnia non aliam ob causam, quàm quòd vetera sint, flocci faciunt, rejiciunt, ac damnant, alii verò tanto in novitatem feruntur odio, ut quicquid novitatis præ se speciem aliquam præfert, id omne, vel eo ipso nomine, ex quodam invidentis animi vitio parvi pendere videantur: in medio itaque sapientiores multò alii consistunt, dum ut æqui rerum æstimatores res non ex ætate, sed ex ipsa rerum cum ratione conformitate pendunt. Quæ eam præcipuè ob causam præfari visum est, quod hoc in opusculo*

opuſculo nova propoſuerim non pau-
ca: quibus illud tantum apprecor
fatum, ut in Lectorem duo inter, de
quibus mox, conſiſtentem extrema
incidant: quamvis ipſe quidem,
utpote tenuitatis meæ ſat mihi con-
ſcius, non ea iis inniti rationum
momentis putem quæ demonſtratio-
nis vim obtineant, ſed ejuſmodi
tamen quibus nihil gratis à me dic-
tum eſſe, aut confictum, aperte de-
monſtretur: ejuſcemodi fere ſunt
quæ de Luis Venereæ natura, quæ
de Hydrargyro putatitio ejuſdem
Alexipharmaco, &c. paucis diſſerui.

Quod autem ad propoſita hoc in
tractatulo remedia ſpectat, mutatis
pro adjunctorum varietate mutan-
dis, cuivis eadem ex noſtræ metho-
di præſcripto adhibenti certum pol-
liceri ſucceſſum auſim. Utpote quo-
rum efficacia multiplici mihi expe-
rientia explorata, atque perſpecta
penitus ſit: nolim tamen iis utatur
quiſquam niſi conſulto prius de mo-

do,

do, methodoque, de tempore, de doſi, perito medico: præcipuum enim artis Apollineæ *arcanum non in ipſa medicamenti bonitate, ſed in quadam potius facultate diſcernendi quid cuiq; maximè conveniat, poſitum eſt: unde non immerito celeberrimum doctiſſimorum Londinenſium Medicorum ac regale Collegium, exitioſum illud humanæ reipublicæ hominum Genus quos* Empiricos *vocant, certis legibus, & pœnis inſequitur, ac oppugnat: hi enim licèt in præſtantia interdum remedia fortè impingant, iis tamen multorum in perniciem abutuntur ſæpiſſimè, dum eadem utpote veræ morborum originis plerumque ignari, nulla habitâ, vel temporum, vel temperamentorum, vel reliquorun adjunctorum ratione, cuivis indiſcriminatim pecunias offerenti adminiſtrant; quod cum dico, nihil aliud indico, quàm periculoſæ plenum opus eſſe aleæ, aut Empiricorum, aut medicorum etiam vulgata*

vulgata ſcriptis remedia uſurpare, niſi vocatis prius in concilium iis, qui artem medicam, veraſque morborum cauſas norunt. Huic igitur tu in remediorum quæ hoc tibi exhibet opuſculum uſu monitioni morem gere: ut enim inſtrumenta properitiâ, imperitiâque utentium utilia ſunt, vel inutilia, proſunt, vel obſunt: eâdem quippe lanceolâ quâ dexterior Chyrurgus venam aperit eandem imperitior aliquando recîdit: ita planè de remediis quantumvis celebratis pronunciandum non ſolus opinor: optatus ſcilicet ea commendaturus eſt exitus, quoties inverum, cautum, prudentemq; medicum inciderint, qui quo ordine, doſi, tempore, methodoque præſcribi eadem oporteat, apprimè intelligat: contra verò merus Empiricus, *qui criticum momentum, aptumve exhibendo medicamento tempus non animadvertit, nec ullam temperamentorum rationem habet, nec de idc-*

ne-

nea unicuique mensura reliquisque ob insciti*am* adjunctis cogitat, remedia etiam præstantissima in mortifera sæpe venena convertit: neque aliter nisi casu unquam contingit. Quàm gravis igitur, perniciosusque deludit eos error, qui ignaros, imperitosq; Empiricos neglectis medicis valetudinis spe adeunt: meminerint ii quod paulò superius insinuabam, non ipsius medicamenti quantumvis celebrati, bonitati, conservandæ, aut recuperandæ spem sanitatis inniti, sed debitæ ejusdem habitâ omnium quovis modo adjunctorum ratione applicationi, aut administrationi, quam sagaces solùm, verique medici norunt: at de his satis superque.

Priùs tamen, Amice Lector, quàm tibi valedicam, tuam me deprecari iram oportebit, quod à doctis multis indoctisq; omnibus laudatum hactenus præscriptumq; etiam Salivationem proscribere videar: id enim non

ea

eo factum est à me consilio, vel ut famam mihi singularitatis studio aucuparer, vel ut privatis meis commodis turpi quasi monopolio inservirem, sed eam solummodo ob causam, quod cum de tradendæ inferius methodi efficacia multiplici mihi experimento constaret, tantum humano generi bonum invidere diutius nollem: Salivatio *enim, præterquam quod homines in summum vitæ discrimen adducit, sævissima insuper, ut omnes norunt, secum trahit symptomata quibus mitiorem fere mortem ipsam multi putant: si igitur tuta, secura, ac efficax* Luis Venereæ, *vitatâ* Salivatione, *curandæ methodus præscribi possit, non erit is de republicâ humanâ malè meritus qui eam docuerit: nostram autem esse ejusmodi non aliena, sed tua te doceat experientia; vale itaq; atq; ubi opus fuerit utere,*

Tibi addictissimus
D. A.

Præ-

PRÆMONITIO AD LECTOREM.

NEquid hoc in tractatulo inexpectatum, quempiam minùs forte attentum feriat, unum te, hîc loci, præmonendum censeo, appellationem scilicet *frigidi* sæpius à me usurpatam non de eo quod *actu*, sed quod *potentiâ frigidum est*, esse accipiendam: quid autem *potentiâ frigidum sit*, si certiùs, clariúsque scire volueris, consulas velim celeberrimum *Boylium* ibi, ubi de *Mechanica frigoris origine*, acutè, ingenioséque suo more agit.

Tractatu de natura quaritatum ondum atinè edio.

CAP. I.

CAP. I.

Genuina *Luis Venereæ* natura.

Opiniones duæ de naturâ Luis Venereæ *proponuntur*: *Authoris opinio*, 1. *Ex variis* Luis *ſymptomatis probatur.* 2. *Ex inſolito quodam, quo* Lues Venerea *interdum contrahitur modo.* 3. *Ex communiori infecti cujuſvis ſtatu.* 4. *Ex ipſis quibus* Lues Venerea *profligatur ſæpe remediis.*

NUllum fere morbi Genus lue venerea notius, ſi nomen ſpectes, communioraque ſymptomata, nullum fere ignotius, ſi rem propiùs ipſam

inſpexeris: multi quidem, & multis de ejus naturâ, ſignis, ac proprietatibus multa non inutilia ſcripſerunt, ſed meo quidem judicio, nondum ea quibus tuta, ſecuraque omnis eventûs praxis inniti poſſit: quorum quidem doctrinam licèt non probem, prolixitatis tamen vitandæ gratiâ nec refellere hîc, nec referre lubet. Duas tantum hac ſuper re quorumdam opiniones perpaucis, & quaſi digito indicaſſe ſat ſuperque impræſentiarum fuerit: ſunt enim, ut audio, qui *Luem Veneream*, ut *Athanaſius Kircherus* olim Romæ pronunciaſſe fertur de peſte, nihil aliud eſſe velint, quàm innumeram quamdam vermiculorum inconſpicuorum multitudinem, quos tamen ipſi microſcopii ope in parte affectâ conſpectos diſcernant: quod quidem veritatine, necne conforme ſit, ſit penes authores fides, qui in ſpectaculi hujuſce teſtes, oculos ſuos citant, vereor tamen nequando adhibita ejuſmodi

modi in uſus inſtrumenta, non tam rem ipſam, ut verè in natura eſt, oculis objiciant, quàm quoddam phantaſiæ ludibrium intellectui facile ſibi è conſpectis multa alia fingenti imponant : utut ſit, hujus enim rei veritatem altiùs perſcrutari non lubet, ex hâc *hypotheſi* nulla fere ad praxim promovendam, cujus potiſſimum ratio habenda eſt, utilis oritur concluſio, niſi fortè inde quis concludere voluerit Hydrargyrum, ſeu Mercurium, quod neſcio qua adverſus vermes virtute pollere dicatur, genuinum eſſe *Luis Venereæ*, prædictorum vermiculorum excidio, alexipharmacum : quod longè abſum ut credam, nec ratio allata, alicujus licèt in ſpeciem roboris, ullatenus id mihi perſuadet : quamvis enim *Mercurii* vim non exiguam in puerorum vermes admiſerimus, non idcirco eum in putatitios illos, de quibus ſupra, vermiculos valiturum illico pronunciabimus,

cum aliam hi indolem ab alia partium conſtitutione, textuque ſortiri poſſint & ſortiantur haud dubiè. Sunt & alii, quos inter principem facilè locum obtinet doctiſſimus *Palmerius*, qui occultam qualitatem quamdam qua totius corporis *eucraſia* pervertatur, eſſe contendant, quæ quidem opinio nihil fortè veritati non conſentaneum continet, rei tamen de quâ diſſerimus, naturam *in occulto* relinquit.

Noſtrum itaque de verâ graviſſimi hujus morbi cauſâ priuſquam mentem aperiam, unum imprimis, *amice Lector*, præmonitum te velim, ut ſcilicet tractatulum hunc, quem idcirco perbrevem ac portatilem eſſe volui, percurrere, vel volante ut aiunt, oculo perſtringere prius integrum, ne graveris, quàm quidquam de contentâ in eo doctrinâ pronuncies: ſi enim conſenſum ſingula tuum non extorqueant, omnia fortè ni pertinacior ſis, extorquebunt, aut quo-

quorundam ſciolorum, de grege qui ingenii ſui acumen quævis quantumvis ſolidis confirmata argumentis temerè, ſtolideque improbando, luculenter probare ſe putant: ſed ne pluribus te morer, ad rem propius ipſam accedam, contraque opinionem multorum, aut errorem potius, genuinam *Luis Venereæ* naturam aſſero *frigidum quemdam humidumque vaporem à partibus præcipue generationi deſtinatis, vel propulſum in corpus, vel attractum.* Quod antequam iis argumentis quæ non levem ſortè veri ſpeciem præ ſe ferant, ſtabiliam, nequa de voce lis oriatur, duo omnino eris præmonendus; ac primò quidem *vaporis* nomine comprehendere me tenuem quamdam materiam, ſeu exilia quædam corpuſcula impuro plerumque concubitu vel ejecta, vel attracta; *frigidi* autem appellationem eo quo illuſtris, ac ſuperſtitum hujus ſæculi philoſophorum facilè Princeps * *Boylius*

* *Trac. de mechan. frig. origine*

ſenſu accipit, & hîc quoque ſubintelligi: cujus ſcilicet corpuſcula ſemel reſoluta ita ſe exilibus liquoris cujuſcumque partibus aſſociant, ut ſolitum earum motum imminuant, cujus imminutionis perceptio frigus in organo ſenſus eſt: ſed ne tempus pluribus teramus, *Luem Veneream* nihil prorſus aliud eſſe quàm frigidum hunc vaporem, ex ipſo quo invadit primum, ſerpitque modo, indiciis haud obſcuris oſtendo: impurus plerumque concubitus apertis obſcænarum partium meatibus impuræ huic auræ aditum aperit, in quibus tres quatuorve interdum dies, aut etiam non raro menſes nullo ſui impreſſo veſtigio deliteſcit, donec tandem incongruis, acutiſque corpuſculorum ſuorum acuminibus, legitimam ac nativam vaſorum ſpermaticorum, teſtium, ac paraſtatarum conſtitutionem penitus immutet, ac pervertat. Quid autem biduana hæc, aut triduana, vel plurium etiam menſium vaporis

in

in parte quam primum affecerit, aut in corpore quod introierit, quieta commoratio, aliud nobis quàm frigidam ejus naturam indicat? Calida enim, ut neminem vel mediocriter philoſophum latet, nunquam quieſcunt. Quidquod paraſtatas ſpiritus hic, quia humidus quoque, laxiores humidioreſque, ut ex ipſa ſeminis frigidi perenni pene extillatione conſtat, indubitato frigefactionis & humiditatis indicio efficit: ipſeque urinæ ardor interdum, ſtranguriaque, non niſi ab occluſis ab hoc hoſpite inimicoque domeſtico januis, quibus tranſpiratio fiat, oriri veroſimiliter ſolet: cujus rei non leve indicium eſt, quod frigidæ hujuſce auræ vel altiorem in corpus aſcenſum, vel ejuſdem è corpore receſſum ardoris ſtranguriæque remiſſio conſequatur illico, viis iterum quibus expiratio libera fiat, patefactis: quamvis ardor ille putatitius fortè tantùm ſit, acrimoniâ ipſâ urinæ caloris ſenſum quempiam ure-

thræ imprimente: hæc autem naſcitur, vel ab acutis particulis hujuſce vaporis, lotio in tranſitu commixtis, vel ab urinæ textura hujus afflatu auræ perverſa: utroque enim modo ſic acui lotium ut tenellam urethram corrodat, nihil vetat. Adhæc, unde porro potiùs quàm à Glaciali hoc veneris flatu altius in corpus intromiſſo ſchirroſi mediis in artubus tophi, diffuſo toto corpore tumores, nodi? A qua inquam, aliâ cauſſâ ſtupor ille membrorum, ſegnities corporis, animi mœror, triſtitia, torpor? conſopitos ſcilicet tenet is ſpiritus, ac incongruâ ſuâ figurâ hamatisque forte ac anguillaribus partibus irretit implicátque.

Cujus ſanè rei luculentum quoque teſtimonium eſt ipſa *lue* infectorum interdiu ſomnolentia, noctu inſomnia, vel irrequietus admodum, interruptusque ſomnus: cum enim æger per diem ortâ, ab eodem frigore venereo, laſſitudine, ad otium, quietumque

tumque corporis ſitum propendeat ; conſopitur quodammodo *frigidus Veneris ſpiritus*, evigilaturus ſub noctem expergefaciente ipſo corporis tum magis incaleſcentis calore qui eum exagitat, apertiſque jam magis poris aditum reſerat, nunc ad hanc, nunc ad illam corporis partem, unde fere nocturni illi *Lue Venereâ* infectorum, vagique dolores.

Aliud præterea hujus aſſertionis firmamentum ducam ab alio quem pauci norunt, vel animadvertunt quo *Lues Venerea* contrahitur modo, immoderatum enim *Veneris uſum* veneream invehere in corpus peſtem quis credat? id tamen experientiâ tam certum eſt, quàm quod certiſſimum: ſed cum aliis in rebus honoris cauſſâ, ut aiunt homines, nominemus, hîc ut honori conſulamus, nomen conticeſcimus: quod autem magiſtra rerum experientia ob oculos ponit id ipſa confirmat ratio, ac perſuadet. Diſſipatis enim immodicâ *Venere* caloris

loris nativi particulis ſuccedere frigus quoddam texturæ ad inducenda ſymptomata venerea idoneæ neceſſe eſt, quo exhauſtum jam corpus diſfluat, eo majore periculo quo languidiores, magiſque effæti ſpirituum diſperſione ægri vires fuerint.

Huc accedit quòd ex *Lue Venerea* infectis vix ullum reperias qui febrili corripiatur æſtu, ſcilicet ob ſanguinem hujuſce frigoris particularum commixtione refrigeratum.

Quidquod *frigidus Veneris ſpiritus* ipſis quibus non raro profligatur remediis omnino innoteſcit: ejuſmodi autem ſunt Guajacum, Salſaparilla, China, Buxus, Saponaria, Carduus benedictus, Angelica, aliaque id genus ſexcenta, calidæ omnia, ſiccæque naturæ: contraria enim contrariis quocumque modo res explicetur curari remediis ſanioris nemo judicii inficias ierit.

Sed ut hactenus dicta clariùs adhuc eluceſcant, quo demum pacto frigida

frigida hæc *Veneris* aura pulcherrimam *Microcoſmi* fabricam demoliatur, paucis aperiam.

CAP. II.

Quo lues venerea invadat, ſerpatque, modo explicat.

Authoris opinio ex eo quo Lues Venerea *invadit, ſerpitque, modo confirmatur: res interdum certæ, licet earum modus ſit incertus: luctuoſi* Luis Venereæ *in corpus humanum effectus.*

PRiuſquam operi accingar, unum hic amice lector, cui manus ut ſpero dabis, tibi in memoriam revocabo: memineris itaque res nos pleraſque oculis uſurpare, manibus tractare, naribus, reliquiſque corporis ſenſibus percipere,

percipere, rerum autem ipſarum modos vix intelligere, aut, ut veriùs dicam, prorſus ignorare: roſam, exempli gratiâ, intueor, pertracto, ſubodoror: ex quibus autem conſtet partibus, quo corpuſculorum textu, mole figura, ſitu, balbutire poſſum, eloqui nequeo: ſi enim *Peripateticos* hac ſuper re conſulo, hi me ad *ſpecificam quamdam formam*, ſeu *materiam peculiari quadam formâ informatam, elementorum commixtionem, & neſcio quam primarum qualitatum doſim*, cæteraque ejuſmodi humanæ ignorantiæ aſyla protinus remittent; ſi novam philoſophiam, ſeu antiquam potius ſuis è cineribus redivivam, conſilii cauſſâ adeam, hæc multò plus quidem lucis afferet; certam itaque mox *texturam*, certam *molem*, modum, ſitumque corpuſculorum roſam conſtituentium, ac ordinem inter ſe oggeret, in quibus tamen omnibus nihil certi aliud offendas quàm certiſſimum incerti animi ac fluctuantis indicium: quod cùm dico nihil aliud indicatum volo,

quàm

quàm de reipsâ constare sæpe multiplici ex effectu posse, licèt ipse rei quoad omnia modus demonstrari nequeat: quia tamen aliqua rerum difficilium quantumvis mutila, requiritur explicatio, & necessaria est, quo demum modo frigidus *Luis Venereæ*, de qua agimus, vapor in omnes pene microcosmi partes tam miserandum in modum sæviat, pro modulo nostro ad ulterius prædictorum firmamentum paucis exponam.

Frigidas calidissimæ licèt Veneris *particulas* vel propellit vir, vel ejaculatur in fœminam, vel ex eadem attrahit, ac quodammodo exsugit, hæ plerumque concretæ adhuc, vel in pene virili, vel in pudendo muliebri nullo presentiæ suæ impresso vestigio quiescunt, donec earum partium, vel calore, vel madore potius, seu menstruo quodam resolutæ fœdâ Gonorrhœâ, pustulisque ibidem, tuberculisque interdum ac ulcusculis contumaciſſimis sese prodant: partes autem venerei spiritus crassiores

craſſiores tubercula gignunt, acriores ac minutiores puſtulas, humidiores vero mucoſa ulcera producunt. corrupti autem, frigidique ſeminis effluvium ab immutata vaſorum ſpermaticorum, ac paraſtatarum jam laxiorum, humiditate *ſpiritus venerei*, conſtitutione exoritur, qui & intercluſa frigore ſuo nonnihil tranſpiratione ardorem fortè, ut dixi ſuperiùs, urinæ conciliat, ipſamque etiam acrimoniam corpuſculis eam componentibus in acumen jam, quo pungatur urethra, & corrodatur, texturæ priſtinæ perverſione deſinentibus. Hinc altiùs, ni foras maturè trudatur, inſinuans ſeſe vapor, venæ cavæ ſanguini, cujus motum hamatis particulis ſuis retardat, ſeſe commiſcet; mox inguinis in Glandulas impingens, majore aut minore dolore, pro majore ſuarum particularum reſolutione aut, partium inguinis teneritudine bubonem gignit: Glanduloſas autem has inguinis partes refugiens

ugiens hic *Veneris* ſpiritus evaneſ-
cente interdum ſiniſtro omine, bu-
bone deſerit, atque unà cum ſangui-
ne per omnes corporis partes circum-
gyrans fædam ubique infert ſtragem:
ſanguinis primum motum ut diximus,
irretitis ejuſdem corpuſculis tardio-
rem efficit, atque hunc fere in mo-
dum nativo omnium partium calore
imminuto in pleriſque ſævitiæ ſuæ
veſtigia imprimit, faucium ut tene-
riorum textum facile pervertit, in
quibus junctos raucedini tumores
exulceratione ſæpe fœdos procreat:
hinc altiùs propulſæ *frigoris venerei*
particulæ mucoſa quædam ulcera in
naſo, corrupta ejuſdem textura, excit-
tant; unde horrenda, ingens, illa hu-
mani oris quam homines intuentur
quotidie, nec cavent, deformitas, ſæ-
penumero contingit: quin & caput
ipſum *microcoſmi arcem* ſpiculis ſuis
hamatis aggreſſæ, pilorum radices
evellunt, tophoſque preterea ſchirrho-
ſos partium ſuarum complicatione
circa

circa pericranium commovent, sed nec illic solum, at mediis etiam in artubus, qui non exiguo doloris sensu torqueant: quidquod *frigus veneream* crassioribus suis particulis sub membranas refugiens easdem acerbissimo, per noctem præcipuè, doloris sensu distendit, seu contrahit verius, tenuioribus vero in ipsam ossium substantiam insinuans sese eadem primum quasi tumefacit, tum dividit, ac tandem carie consumit.

Hoc fere modo divinam planè *Microcosmi* fabricam frigidus *veneris* spiritus conspurcat primum, tum exedit, denique funditus diruit. Ut autem & hoc hîc loci superaddam, hoc spiritu interdum & nutrix, & sugens ubera coinquinatæ nutricis pusio contaminantur, dum hic aliquœs auræ hujusce particulas aut attrahit, aut illa emittit: idem autem vapor solo frigidarum corporis partium contactu quia non resolvitur, non inficit: huic enim duriusculum epiderma resistit,

ſiſtit, calore tamen, ſudore, apertiſque poris expanditur, eaque in quæ calentia impegerit corpora, malè afflat: quare *à Lue Venereâ* liber cum infecto non dormiat. Sed ut de putatitio graviſſimi hujus mali alexiterio paucis agam, propoſita mihi brevitas nunc poſtulat.

CAP.

CAP. III.

Genuina Hydrargyri natura.

Deſcriptio Mercurii ab Untzero tradita examinatur, ac, quatenus minus vero conformis, refellitur: quam ob cauſſam Mercurius nec ſulphureus nec viſcoſus, nec calidus, licèt ſummè mobilis, penetretque, ac corrodat: mercurialium effluviorum vis proprio authoris experimento demonſtratur.

ACcuratam *Untzerus* Mercurii definitionem * tradidiſſe ſe putat hunc in modum: *Argentum vivum*, ſeu Mercurius, *nihil aliud eſt quàm liquor mineralis, ex metallica, viſcida, ſulphureaque terrâ exactè contemperatus,*

* *Anatom. ſpag. mer. l. 1.*

ratus, mixtuſque & ſpirituoſus, & igne volatilis, prætereaque frigidus quoad tactum externum, calidus autem & ſiccus quoad internum ejus ignem, itémque ponderoſus admodum, colorem habens argenteum, metalliſque omnibus familiariſſimus, quibus adhæret intimè, eaque reſolvit, & ad illorum naturam ſeſe accommodat. Quæ quidem deſcriptio vera continet non pauca, at quædam etiam à veritate maximè aliena: ac primo quidem quis ex ſulphureâ Mercurium terra contemperatum, mixtumque credat? Cum nulla ignis vi, ſulphureorum more, flammam concipiat? Licèt enim propellente igne in fumum abeat, fumus tamen is idoneo in vaſculo collectus in Mercurium iterum oculo conſpicuum, deperdito nullo ponderis ſui momento, redit: at viſcoſa ſorte ipſius ſubſtantia ignis actionem prohibet: ſed præterquam quod hæc Mercurii viſcoſitas ſummæ ejuſdem mobilitati repugnat, pu-

rum mihi putumque videtur figmentum, ut illius de quovis igne triumphi ratio demum aliqua redderetur: porro peccat præcipuè hæc definitio ibi, ubi calidum & ſiccum Mercurium vult; nihil enim ab ejus naturâ calore magis alienum eſſe, his fere rationibus inducor ut credam: ac primò quidem, ut ſuperius obſervavi, *Mercurium* nulla ignis violentia domat; quâ igitur vi potius quàm immenſi frigoris ſui igni ſummè calido reſiſtit? At mobilitate incredibili, quæ frigoris partus non eſt, præpollet: ſed facilis omnino hujus objectionis ſolutio videtur, ejus enim mobilitas à figura oritur: cum enim globoſus ſit *Mercurius*, ac quodammodo perfectè ſphæricus, & in *puncto* proinde tantùm tangens, conſiſtere nuſquam valet, minimoque corporis cujuſcumque ſeſe dilatantis motu, utpote qui nullum intra ſe admittat, propulſus fugit: unde ſi vi ignis admoti ſtatim avolat, id non ab interno illius

lius igne, aut igneis ejuſdem particulis exiſtit: ſed ex eo oritur quod corpus adeo compactum ſit, ut nec aerem intra ſe admittat ullum, nec ignis ſpicula intromittat: quorum proinde impetu propelli eum neceſſe eſt: male præterea ex ejuſdem mobilitate innata eidem caliditas inferretur, cum aer mobilis maximè ſit, de cujus tamen nativo calore præſtantiſſimi philoſophi merito dubitant, ac ni fallor illuſtris *Boylius* qui unus inſtar omnium mihi ſit: nihil dicam de ſummo ejus pondere: quod non caloris, ſed frigoris argumentum eſt, frigida enim hæc ſunt & gravia, *terra ipſa, aqua, oſſa, plumbum, ferrum, antimonium, talcum, zincum, marmor, alabaſtrum, gypſum, jaſpis, chryſtallus, amethiſtus, argilla, bolus, ochra*, & ſexcenta id genus alia. Sed de nativis rerum virtutibus certius ex effectibus pronunciamus; ac primò quidem qui fodinas hujus mineralis deſcripſerunt impoſitos hydrar-

gyro montes denſis vere nebulis, nec ſupra montium juga præ gravitate ſeſe attollentibus obtegi aiunt, in quibus maxima aquarum ſummis etiam in æſtibus non deſit copia, ubi vireſcant per æſtatem ſemper, cæteris omnibus circumquaque ambuſtis arbores: quæ ſanè omnia maximum mercurialium effluviorum frigus indicant: cujus etiam indicia ſat aperta ſunt morbi frigidi ab iiſdem ſæpe nati, paralyſis, puta, tremor, convulſio, cæcitas, vertigo. Rem totam authores exemplis, quæ brevitatis ſtudio prætereo, illuſtrant, ac confirmant: quid tamen mihi ipſi obtigerit non invitus commemorabo.

Cum aliquot abhinc annis *Neocaſtri* in Angliâ verſarer, immiſſâ fortuitò in vaſculum argento vivo plenum manu, totis ſubitò artubus quaſi frigido febris paroxyſmo impetitus contremui, maximo interea frigoris ſenſu toto corpore perculſus: nec prius convalui quàm repetito

petito guaiaci in vino decocti hauſtu totis quaſi diffuſum artubus frigus perdomui: nolim hic, amice lector, mihi ſuccenſeas, ſi firmiorem proprio huic experimento habeam fidem quàm tibi, vel cuivis contra aſſerenti: ecce enim frigidæ Mercurii affectioni calidioris temperamenti potu opem tuli, ubi ergo jam interni ejus ignis vis, an ex eo internum corporis frigus oritur? Superiore quoque remedii genere, qui maxime *hydrargyro* utuntur, aut abutuntur potius, commiſſis ſibi ægris ſubvenire ſolent, frigidum, ut reor eum quicquid contra aſſerere videantur, ſuſpicati.

Nihil igitur ſupereſt quod hic ſuperaddam, niſi ex ſummâ penetrandi, corrodendique vi qua Mercurius pollere dicitur, nihil ad probandam ejuſdem caliditatem inferri jure poſſe, niſi acida etiam ſtolidè calida, quia & penetrant, & corodunt, eſſe velis.

At quo demum miraculo fit, frigidus cum ſit Mercurius, ut dum frigore ſuo repellit frigidorum more,

condenſatque, ipſa ſua ſubſtantia incidat attenuetque: hujus quidem rei ratio non aliunde quam ex peculiari partium ipſius exilitate peti debet: frigidorum enim exiles eſſe partes nihil vetat: ut patet in Caphura, cujus, licèt frigidiſſimæ, partes tenuitate maximâ præditæ ſunt: quod ex diffuſo ab ipſis odore conſtat.

Adde quod ut, ſuperius dicebamus, cum nullum intra ſe corpus Mercurius admittat, ab omni moto corpore diviſus, & propulſus, viam ſibi per obvia quæque fugiens aperit: quæ ejus mobilitatis, & tenuitatis pariter ratio aliqua eſſe poterit.

Omnibus itaque ritè perpenſis Mercurium liquorem eſſe mineralem naturâ ſuâ humidum, ac ſummè frigidum, quod præcipue ſpectamus hic tanquam quid vero ſimillimum pronuncio, humidum inquam licèt ſphæricam ob figuram non madefaciat, quod ipſis etiam in aquæ guttulis in ſiccam tabulam collapſis obſervare eſt.

CAP.

CAP. IV.

Hydrargyrum non esse verum *Luis Venereæ* Alexipharmacum è positis superiùs principiis concluditur.

Conclusio è principiis superioribus sponte fluens illustratur: naturæ operatio, Mercurii operationi contraria: curatio Luis Venereæ *solius hydrargyri ope omnino fucata.*

FRigidam *Luis Venereæ* naturam, indiciis, ni fallor, haud obscuris, nec minimâ veri specie superiùs deteximus: hydrargyrum pariter communi fere errore verum ejus alexi-

alexipharmacum hactenus existi-
matum, frigidum omnino, quicquid
contra non pauci immeritò sentiant
iis omnino probavimus argumentis
quæ non levem fortè veritatis speciem
præ se ferant: utramque autem pro-
positionem quæ genuinus utriusque
partus est, conclusio vel me tacente
hæc una sequitur: *Hydrargyrus Luem*
Veneream, adeo non *oppugnat. ut pro-*
eadem pugnet, junctisque quasi viribus
pulcherrimam microcosmi fabricam se-
dum prius in modum conspurcatam fun-
ditus evertat: quod cum dico nihil a-
liud indicatum volo, quàm frigida fri-
gidis roborari, sed nec destrui, nec cu-
rari posse. Frigidis autem & *Luem Vene-*
ream, & putatitium ejus hostem *Mer-*
curium superius annumeravimus: qui-
bus autem potissimum de caussis hîc
loci repetere supervacaneum puto: par-
tium quidem humidarum tenuitate
Mercurium non inficias ibo incidere
posse tubercula, nodos, schirrosque,
atque etiam resolvere: sed hæc &

reliqua

liqua exterius conſpicua *Luis Venereæ* ſymptomata a naturâ validiore oxium qui intus eſt humorem foràs ropellente oriuntur, quem immenſo no frigore intrò regerit Mercurius: Mercurii ſiquidem radiatio naturæ perationi contraria eſt, cum hujus is à centro ad circumferentiam, illius verò à circumferentiâ ad centrum irtus diffundatur: neque enim rumpens tantum virus frigiditate ſuâ immenſâ retroagit, ſed natos *frigore Venereo* in externis forte partibus ſchirros, tophos, nodos partium ſuarum tenuitate reſolutos repellit in intimas corporis partes *hydrargyrus*; qui non raro, quod non ſemel animadverti, recrudeſcente poſtea malo, ac regerente vitioſum humorem validiore naturâ, multos etiam poſt annos foras erumpunt.

Unde omnis quæ Hydrargyri ſolius ope, *Luis Venereæ* curatio fit vereor ne fucata omnino ſit, imo auſim dicere fucatam eſſe omnem ejuſcemo-

ejuſcemodi ob celerem quâ pollet *Mercurius* extimam cuticulam detergendi virtutem; relicto interea mali fomite quem vel reprimit frigore ſuo, vel frigoris ſui acceſſione adauget. Adde quod naturæ, frigidum *Luis Venereæ* virus, innato calore fortius pro viribus, quemadmodum inſinuavimus mox, expulſuræ conatus infringat.

Sed quia is eſt hujus in quo vivimus ſæculi genius, qui res non tantùm intellectu capere, ſed & oculis intueri amet, ut facta ab aliis experimenta tacitus præteream exploratum mihi unum certiſſimumque dictis hactenus de ſucata ab hydrargyro curatione colophonis inſtar apponam.

Nobilem quemdam virum etiamnum ſuperſtitem probè novi: cujus corpus pleriſque *Luis Venereæ* ſymptomatis miſerandum in modum fœdatum ubique fere fuerat: hic doctiſſimi

mi cujuſdam medici præſcripto ſo-
to more ſolemniter tertium in-
nctus eſt : primis enim unctionibus
orbus non ceſſerat : in alium itaque
utatus eſt brevi hominem ; omnia
nim *Luis* ſymptomata, tophi, ſchir-
, tubercula, &c. Quaſi radicitus
vulſa evanuerunt, nocturnos nullos
t prius ſolebat, vel in capite, vel
n ſcapulis, vel in oſſibus, vel in ar-
iculis, vel mediis in artubus, ullave
lia corporis parte percipiebat do-
ores. Et ſuo denique & medico-
um pene omnium judicio integram
deptus erat valetudinem : ut nemi-
nem melius ab hydrargyro convalu-
ſſe unquam plerique affirmarint :
oque in ſtatu triennium fere ipſum
erſeveravit : ſed interiorem tantum
n arcem ſe receperat, non ejectus
oſtis erat : remigrante enim quæ
repreſſa fuerat, foràs ſubitò *Lue*, ca-
put, fauces, artus medios, articulos
cuticulam, reliquaſque corporis par-
tes

tes tam horrendum in modum invas
ut miſerationem ſimul & horrore
ſpectantibus moveret, accerſitus it
que ut homini opem ferrem cum ex
quæſiiſſem, num à morbo Mercur
ali inunctione in ſpeciem delet
impuro cujuſpiam *Lue Venere*
infectæ contactu pollutus fortè fu
iſſet: conſtanter aſſeveravit, nequ
enim ulla id mihi diſſimulandi ra
tio ſubeſſe poterat, cum nullâ a
eo tempore muliere rem ſe habuiſſe
atque ſolitarium etiam per id inter
vallum nitidiſque, ut ipſi conſta
bat in linteis ſemper dormiiſſe
unde non aliunde quàm divinitu
immiſſam hanc ſibi de novo pe
ſtem non ſine inſigni pietatis ſenſ
arbitrabatur, ſed licèt nihil, fateor
non decernente, aut permittente
Deo contingat, propiorem tamen
recrudeſcentis mali cauſſam ex de
ſcripto ſuperiùs Mercurii genio ſub
odoratus, bono hominem animo
eſſe juſſi, quem & integræ vale
tudini

udini, quæ etiamnum, ut audio, per-
everat, perſeverabitque, confido,
ullo relapſûs periculo, non tan-
ùm abſque omni mercuriali in-
nctione, ſed etiam abſque omni
Mercurio tradendâ inferius metho-
lo reſtitui.

CAP.

CAP. V.

Facilis tuta, ac ſæpius probata *Luis Venereæ*, Abſque omni Mercurio curatio proponitur.

Qualia Luis Venereæ *remedia eſſe debeant*: *ſpeciale adverſus* Luem *decoctum*: Opiata Veneris *proponitur*, *& deſcribitur.*

EX dictis hactenus quæ potiſſimùm diſpellendæ *Lui Venereæ* remedia congruant facilè quivis vel me tacente intellexerit, calidioris enim ea eſſe naturæ oportere ſat inde liquidò conſtat: virium tamen ægri ac temperamenti ratio habenda

habenda eſt, ut temperata quis remedia, idoneaque omnis erroris ſecurus adhibeat: negotium itaque hoc hunc fere in modum aggredi ſoleo: venæ primò ſectionem, maxime ſi plethora adfuerit, præſcribo, victumque mox ſiccantem, tenuem, medium inter ac plenum, toſtaque, & aſſata libentiùs, quàm cocta, vinique uſum aſſuetis maximè ſed dilutum fere permitto: quanquam ex *mero* etiam moderatiùs ſumpto nihil incommodi ſit metuendum: uno ab emiſſo ſanguine elapſo die hoc vel alio non abſimili cathartico fæces craſſiores educo.

℞. Foliorum ſennæ ℥j.
Semin. aniſi ʒj.
Rhabarbari ʒjſs.
Infunde ſuper calidos cineres per noctem in vini albi ℔j.
In colaturâ diſſolve
Syrupi roſati ʒſs.
Confectionis Hamech ʒv:

Catharticum hoc alternis diebus bis interdum, terve repeto, cui non

minùs tutò ſubſtitui poterit bolus ex ſimplici confectione Hamech & conveniente quovis ſyrupo confectus. Ubi nullam animadverto in ægro plethoram, propiore mox remedio morbum ſic adorior. Si *Lues* annoſa non ſit, aut inveterata, præmiſſo ſemel, ac repetito etiam, ſi viſum fuerit, ſuperiore cathartico: ita inceptum jam opus proſequi oportebit.

℞. Guaiaci raſp. & corticis ejuſdem ℥ij.
Salſaparillæ ℥ß.
Sennæ orientalis ℥iij.
Hermodactylorum ʒj.
Alabaſtri pulverati ʒjß.
Cornucervi,
Aniſi,
Cinnamomi ana ʒij.

Infundantur hæc omnia per tres dies, ſaltem viginti quatuor horarum ſpatio ſuper calidos cineres in vini albi ℔v. Colaturæ, in qua diſſolve ſalis Guaiaci ℥ij, poſt levem ebullitionem adhibe in doſim matutinam tribus ante prandium horis ℥v. Prandebit

æger

æger ſub decimam, ad cœnulam accedet ſub quintam, toſtis maximè & cœnaturus & pranſurus: quintâ poſt horâ, hoc eſt, decimâ veſpertinâ ſuperiorem doſim repetet, cooperiendus interea diligentiùs ut ſudor foras proliciatur: qui ſi copioſus non eruperit, nihil eſt propterea quod de ſucceſſu ſis ſollicitus: ipſa enim dejectione, urinaque copioſiore, & piſſa in fundo matulæ optimo ſanè omine negotium totum ex voto pergetur.

Hoc itaque remedium, ſi recens omnino morbus ſit, tridui ſpatio adhibebis, idemque triduo interjecto, majoris ſecuritatis gratia, ſi ita viſum fuerit, repetere poteris; potu interea non alio ut plurimum uſurus ſive ad diluendos cibos ſive, ad extinguendam ſitim quàm ptiſanâ hâc.

Decocta prius medicamenta bullant in vini albi ℔iv. ad diminutionem ℔ß. adde ſub finem decoctionis, Liquiritiæ,

Uvarum Corinthiacarum ana ℥j. colatura uſurpetur in potum.

Jam ſi *Lues Venerea* à ſex, ſeptem, octove fere menſibus contracta fuerit, eandem omnino methodum ſed per menſem non continuè, at alternatim uſurpabis, tribus ſcilicet continuè ſemper diebus; intermiſſi autem remedii intervallo vacare negotiis æger poterit: qui, licèt non ſtatim omnia morbi ſymptomata evaneſcere animadvertat, nihil inde ſibi metuat ſiniſtri: jam enim domito frigido *Luis Venereæ* ſpiritu, paulatim ea, cauſſa ſublata, reſolventur, ac areſcent.

At verò ſi annoſa jam *Lues*, ſive multorum jam annorum fuerit, ipſiſque etiam fortè oſſibus inſederit, hunc fere in modum domeſticum hunc hoſtem ex ea quam occupat arce ejicies.

Purgato ut ſupra, vel ſemel, vel ſæpius ſi ita viſum fuerit, corpore, de cocto antivenereo ſuperiori, *opiata* mo

mox describendam quam *Veneris* voco, subjungi oportebit : hæc autem hunc fere in modum conficitur.

℞. Foliorum Centaurii minoris
Hyperici,
Spicæ nardi ana M. i.
Seminum Anisi,
Fæniculi,
Petroselini ana ʒß.
Baccarum Lauri ʒiß.
Radic. Aristolochiæ utriusque,
Gentianæ,
Angelicæ ana ʒß.
Caryophyllorum,
Nucis moschatæ ana ℈ij.
Cornu cervi,
Rasuræ eboris
Oculorum Cancri pulverat.
Ligni aloes ana ʒiij.
Rasuræ Guaiaci nigri,
Corticis ejusdem triti ℥ij.
Radic: Chinæ, Salsaparillæ, ana ℥iv.
Salis Guaiaci, ʒiij.
Pulveris Alabastri ʒi.

In tenuissimum hæc omnia pulverem comminuta, commixtaque, viginti quatuor horarum spatio in vini albi, cujus vices aqua fontana in calidioribus præsertim temperamentis supplere posset, ℔viij. macerentur: tum addito melle omnium pulverum pondus quadruplicante vel copiosiore etiam, si visum fuerit, coquantur ad aliquam, puta Electuarii, aut Theriacæ, firmitatem: contineatur autem *opiata* hæc vase terreo sat capaci, ne efferveseat: hujus porrò usus ejusmodi est: per tres continuè dies, ubi æger decoctum superius, conformiter methodo illic præscriptæ adhibuerit, per totidem quiescat, vel negotiis si voluerit vacet, per tres alios drachmam *opiatæ* primo unam, secundo duas, tertio die mane Jejunus tres sumat: quæ dosis medici judicio augeri poterit, additâ cuivis dosi Theriacæ veteris, aut Mithridatii drachma unâ: interim hyemali maximè tempore

tempore domo non exeat, ſed vel in lecto decumbat, vel prope ignem in cubiculo, frigido aeri, impervio quieſcat: ſed tutius eſt ægrum per hyemem maximè lecto contineri bene coopertum, ut vel ſudore, vel dejectione, vel expiratione, vel lotio reſolutus *opiatæ* virtute *frigidus* veneris *vapor* foras extrudatur:

* hæc autem remediorum viciſſitudo tamdiu repetenda quamdiu graviora morbi Symptomata apparent: curatio autem integra, modò, ut inquit *Hippocrates Aphoriſ.* 1. *exhibeant ſe quæ oportet facientes & ægri, & præſentes, & externa*, omnibus certò, quibuſdam tamen citiùs, quibuſdam tardiùs pro diverſâ cujuſque diſpoſitione ac temperamento contingit: vix autem duos ultra menſes integra curatio protrahitur: tuta porro eſt, omniſque periculi expers hæc curandi methodus, eaque ipſa quâ hominem, de quo ſupra, perſanavi, &

* *Hæc opiata eo efficacior quo antiquior.*

quâ non paucos à medico quodam cui hujuſce methodi copiam feceram perſanatos ſcio: memineris tantùm diebus vacuis cathartico ſuperiùs poſito aut alio ſimili, vel enemate, aut catholico aliquo, aut confectione Hamech, &c. alvum, ſi pigrior fuerit proritare: hoc pariter interdum ex recentiore quodam cujus experimentum feci, vel ſimili pulvere ſudorem provocare copioſiorem non fuerit inutile.

℞. Antimonii diaphoretici:
Salis Succini ana gr. xvj.
Pulveris Angelicæ ℈ß. fiat pulvis tenuiſſimus poſt aſſumptam decocti ſuperioris, aut *Opiatæ Veneris* doſim in aquâ cardui nonnihil dulcorata ſumendus.

CAP.

CAP. VI.

Alia *Luis Venereæ* curandæ Methodus tuta, facilis, ac sæpius probata; Absque mercuriali inunctione, ac salivatione, non tamen absque omni mercurio.

Sucata à salivatione curatio; luctuosa salivationis symptomata; verus Mercurii in curandâ Lue Venereâ *usus.*

AD salivationem, Mercurii vel interius sumpti copiosiùs, vel ejusdem exterius in unguento applicati ope tanquam ad unicum *Luis Venereæ*

Venereæ remedium indocti hac ætate, doctique pariter, neſcio quo fato confugiunt. Quamvis hos ſaltem latere vix poſſe putem omnem à Mercurio hoc modo adhibito factam curationem, *palliativam* tantum ut aiunt, eſſe, ac fucatam: ut è dictis ſuperiùs colligere licet: adeò ut auſim affirmare neminem inunctioni Mercuriali diu ſuperſtitem fuiſſe, non aliquando recidivum prodente, ſe ſemper plurimos etiam poſt annos *Lue*, mitioribus quidem ob repreſſum remedii hoſtis furorem ſymptomatis, ſed tamen iis quæ latere eum adhuc intus oſtendant: hinc enim multos etiam poſt annos, deſtillatio nova arthritis in quibuſdam, ſurditas, tophi, oſſiumque caries: quin etiam licet hydrargyro perunctí, aut ſalivati, ſibi videantur omnino curati genitorum tamen à ſe *mala ſtamina vitæ*, ac *Lues* etiam interdum ipſa reconditum ipſorum in corporibus ma

li ſemen apertè demonſtrant: cæterùm indoctos pariter, doctoſque ab hoc fucati remedii genere meritò deterruerint horrenda illa quæ methodum hanc comitari ſolent ſymptomata: atque ut omittam quæ hac ſuper re omnes norunt, ac plurimi referunt: quoſdam ſcio à ſalivatione, & inunctione, perpetua laboraſſe vertigine, tremoreque, univerſi fere corporis, aut ſaltem identidem, nunc brachiorum, nunc manuum, nunc crurum, nunc pedum, nunc femorum: quinetiam duos vidi qui tumore gutturis ad fauces, intercluſo ob ſaniem retentam ſpiritu, ſuffocati mediâ in ſalivatione perierint: nec ita pridem quiſpiam poſt liberalem inunctionem, ut ex medico fide digno accepi, omnem ſubitò doloris ſenſum extincto nativo colore, nativo ſcilicet *Mercurii* frigore, & unà vitam amiſit. Omitto reliqua, quippe omnibus ſat nota, & quotidie obvia à Mercurio ſalivationem ciente pericula.

Quan-

Quanquam autem hæc ita ſe habeant, non omnem tamen *Mercurii* uſum, ſed eum tantum quo ſalivatio cietur, à curatione *Luis Venereæ* rejicio; aliam itaque longe tutiorem methodum multiplici notam experientiâ, *ſine invidiâ*, publici boni ſtudio, publici juris facio: quam ut facilius intelligas, revocanda tibi ſunt in mentem quæ de ſumma *hydrargyri* frigiditate ſuperius in medium adduxi, quæque de nota ejuſdam mobilitate obiter dixi: quia enim ſummè frigidus eſt Mercurius, quoties calidioris fuerit temperamenti æger, remediisque calidis exſiccari debilitarique nimium videretur, Glacialis eadem *Mercurius* temperabit: modò ea tantùm ejus doſis adhibeatur, quæ cætera medicamenta contemperet, non innatâ frigiditate obtundat, aut eas in microcoſmo tragædias excitet, quas ſive interiùs aſſumatur, ſive inunctione applicetur, ſalivatione excitare ſolet: quia inſuper nihil mobilius inter gravia eſſe poteſt, ab ipſa

ipſa partium ſuarum tenuium mobilitate habet, quod viſcoſos humores incidere, duroſque tumores, intimâ ſui, celerique inſinuatione, dividere ac reſolvere poſſit: unde exigua ejus quantitas conformiter methodo mox proponendæ adhibita ad velociorem variorum *Luis* ſymptomatum reſolutionem nullo periculoſæ ſalivationis periculo conferre poterit non parum. Hæc autem methodus ita ſe habet.

℞. Mercurii optimè purgati ℥vj. infunde per viginti quatuor horas vel per mediam coque in vini albi ℔vj. effuſum inclinatione, vinum repone ad uſum: tum,

℞. Guaiaci raſp. & corticis ejuſdem ℥ij.
Radic. Chinæ,
Salſaparillæ,
Aſparagi,
Fæniculi,
Graminis ana ℥j.
Pulveris Alabaſtri ℥ß.

Foliorum

Foliorum Cichorii
Scabiosæ
Capillaris, viridium si haberi possunt ana M. j.
Seminum Anisi,
Coriandri ana ʒiij.
Cinnamomi ℥j.

Bulliant hæc omnia in superiore *infuso* vel *decocto* ad tertiæ partis consumptionem: in colaturâ infunde iterum Mercurium per horas duodecim & dissolve salis Guaiaci ℥iij. ministra novi hujus decocti inclinatione prius effusi in dosim ℥vj. manè, & vesperè: contineat se æger domi, & in lecto quidem quo die decocto utitur, si citiùs curari velit: alternis itaque diebus aut biduo pro viribus ægroti interjecto, hoc decoctum & has pilulas ad perfectam usque valetudinem usurpet.

℞. Mercurii dulcis ʒij.
Scammonii præparati ʒβ.
Trochischorum Alhandal ϑj.
Aloes socotrinæ, & Rhabarbari ʒij.

Pulveris

Pulveris diamargariti frigidi ℈ß. Cumque ſyrupo limoniorum fiat maſſa pilularum ex ſingulis ſcrupulis fiant tres pilulæ, vel ex ſingulis ſemidrachmis: has mane æger definitâ prudentis medici judicio doſi ſumat. Cæterum omiſſo ſi libuerit poſt quindecim dies, aut citius decocto, continuet æger harum pilularum uſum [quæ nulla omnino incutiunt tormina] donec omnia *Luis* ſymptomata, aut graviora ſaltem evanuerint: continuet inquam æger harum pilularum uſum alternis aut biduo etiam, triduove interjecto, nullo dum iis ſolis utitur regimine ſervato.

Hâc perfacili methodo inveteratam etiam lûem, atque ab empiricis quibuſdam malè curatam non ſemel fœliciter deo favente perſanavi: atque hic verus demum eſt, & unicus qui ſecurus ſit & efficax, in curandâ

dâ *Lue Venerea* hydrargyri uſus quo etiam modo pueris hoc morbo afflictis, innoxius, utiliſque eſſe poſſit: experire itaque: ac experientiæ ipſemet tuæ, ſi meæ nolis confide.

CAP

CAP. VII.

Topica quædam Remedia, adverſus præcipua *Luis Venereæ* ſymptomata, tuta, ac ſæpius probata proponit.

Topica erraticorum, ac nocturnorum dolorum Remedia, rarefacientia, digerentia, ac relaxantia: Tophorum ſchirroſorum, carioſorum oſſium, ulcerum Gutturis ac Faucium curatio.

NUllum eſt *Luis Venereæ* ſymptoma, niſi quod nulla arte vinci poterit, quod propoſitis ſuperius remediis, *mutatis* tantum, medici prudentis conſilio, pro ratione ætatis, tempeſtatis, temperamentique uniuſcujuſque, *mutandis*, non paulatim debellatum evaneſcat: quia tamen

ægri interdum longioris impatientes moræ ſunt, ac præſens non pauca, quæ eiſdem moleſtiam creant, levamen requirunt: quî topicis quibuſdam ac facile parabilibus remediis externorum etiam priorum ſymptomatum curatio accelerari poſſit, hoc deinceps capite docebo.

Ac primò quidem, quod attinet ad erraticos interdum per totum corpus, ipſaque per oſſa, nocturnos dolores, quorum ſæpe ægri impatientiſſimi ſunt, hi hiſce fere rarefacientibus, digerentibus, ac relaxantibus oleis imminuuntur ſemper, ac tolluntur interdum. Ejus autem generis ſunt oleum ex Chamæmelo, ex Iride, ex Anetho, ex Malva, ex Althæa, ac Butyrum etiam ipſum, modo ſale careat, aut oleum Ceræ, Butyri, Seminis Ebuli, Terebinthinæ, quibus major quædam virtus ineſt: lana his tepefactis imbuta parti dolenti ſummo ſæpe cum ſucceſſu applicata eſt: mirabilem quoque horum oleorum effectum ad

ſedandos

edandos quoſcumque ac venereos
naximè dolores expertus ſum.

℞ Olei Scorp. ℥j.
Olei Petreol. ℥iſs.
Olei de Lauro ʒj.
Olei Terebinth. ℥ſs.
M. S. & utere.

Oleum aliud ſummæ contra quem-
is Venereum dolorem efficaciæ hunc
n modum diu conſervandum parabis.

℞ Roſarum nondum explicatarum
p. ij.

Infunde in Olei Olivarum non-
um maturarum ſine igne extracti
ʒ iv. per horas iv. Roſis Cochleari
erforatoextractis ſuccumOleo affun-
endum exprimes, conſervato inte-
im ad uſum ſedimento: idem quo-
is die, quamdiu Roſas perfectam
ondum maturitatem adeptas de-
rpendi aderit opportunitas, repe-

tere memineris: hoc itaque Oleum parti cuicumque doloris ſenſu per culſæ quàm calidiſſimum applica eique. ut melius res ſuccedat, calent incluſas linteo Roſas ſuperimpone repetitis renovato alicubi dolor vicibus.

Dolorem porro ex Schirroſis to phis ortum leniri, ipſoſque ade emolliri, d gerique tophos hoc reme dio à Palmario præſcripto ſæpenu mero animadverti.

℞ Rad. Althææ, Rad. Lilior. Se min. Lin. Fænugr. ana ℥iß. Mal væ, Violariæ, Parietariæ, Acanthi Chamæmeli, Meliloti, Hyſſop Anethi, Arthemiſiæ ana M. i ſemin. fænug. ℥ß.

Bulliant hæc omnia duobus ſaccu lis incluſa in aqua communi per ali quod tempus, adjiciatur ſub finem vini albi pars tertia: uſus autem ejuſ modi eſt, ut colatura foveatur quo

vis

vis die bis mane, & ſub veſperam Schirroſus tumor, tum reſiccatus ſuperiorum Oleorum quopiam illinatur molliendus certiſſime hoc remedio, ac inſigniter digerendus.

Hæc itaque remedia collectam interdum oſſa inter atque perioſtia craſſiorem pituitam, materiamque, ac quaſcunque etiam Venereas cutis maculas, emolliendo, attenuando, ac liquefaciendo diſcutere poſſunt: at oſſium ipſorum tumor, qui interdum ex *Lue Venerea* contingit, incurabile mihi malum, ſed quod pati quis facile poſſit, omnino videtur, cum doloris omnis aut expers ſit, aut reddi poſſit: quod ad oſſium cariem ſpectat, quæ à pernicioſiſſimo hydrargyri illitu ortum ſæpenumero habet, in factis enim à ſe oſſium cavitatibus repertus is aliquando eſt: ipſius quidem oſſis collapſi moles reſtitui nequit, ne tamen longius ſerpat malum, totamque oſſis ſubſtantiam corrodat, exfo-

lianda, ut loquuntur, carioſa oſſa ſunt hac mirificæ, probatæque virtutis aquâ quæ peritiſſimi Chirurgi operam ſupplere poterit.

℞ Rad. Ariſtoloch. utriuſque,
Gentianæ,
Iridis Florentinæ, ana ℥j.
Calam. Arom.
Cinnamom. ana ℥ß.
Caryophyllor. ʒiij.

Infunde hæc omnia minutim inciſa in aquæ vinariæ ℔ iv. per aliquot dies in ſole, aut per aliquot horas ignem prope; colaturam præmemoratum in uſum repone, tinctum in hâc aquâ linteum carioſa oſſa bis terve quovis die madefaciat, & laudatam meritò hanc à me aquam fatebere.

Faucium inſuper & oris ulcera *Lue Venerea* infectos ſæpe vexant, quæ ſic facile ſanabis.

℞ Aq. Plantag. q. ſ.
Syr. de Roſis Siccis, Syr.

Syr. de Moris ana q. ſ. Fiat Gargariſma vel collutio ex hordeo Gallico decocto in aqua Plantaginis, additis paſſulis, Glycyrrhiza, conſerva Roſarum pallidarum, Auro foliato, &c.

Si abfuerit inflammatio,

℞ Spir. Vitrioli,

aut Sulphuris q. ſ. Hac mixtura tinge Goſſipium extremo bacillo alligatum: contactu enim ipſo ulceratio Venerea breviſſimo ſæpe tempore perſanatur.

CAP. VIII.

Quibus maximè indiciis *Lues Venerea* contracta intelligatur indicat.

Quas corporis ſentiat affectiones qui cum infecta muliere rem habuerit; quæ ſit harum affectionum cauſſa; diſcrimen dolores inter à Lue Venerea, *ſimplicique ab humorum fluxione ortos.*

QUamvis obvia magis *Luis Venereæ* ſymptomata per capita duo prima perſtrinxerimus, quia tamen magni omnino momenti eſt, omniumque maximè intereſt, vel primos domeſtici hujuſce hoſtis impetus accuratiùs diſtinguere, ne, ut ſæpenumero contingit, microcoſmum eò certiùs demoliatur, quo ſecuriùs, dum ignotus alieno ſub nomine domi

mi latitat, iis maxime ſignis, quæ vix ſagaciorem quempiam fallant unquam, nativis eum, ut aiunt, coloribus depingam: Luis autem adhuc recentis, ut quis ad remedia ſtatim ſuperiora, moderante prudente medico confugiat, indicia hîc tantùm indicabo: inveteratæ enim annoſæque ſymptomata, *lippis* etiam atque *tonſoribus* hoc jam ævo nota ſunt.

Quiſquis igitur impuræ, proſtitutæque ſe meretrici commiſcuerit, ſi *frigidus Luis Venereæ vapor* interiores corporis partes reipsâ invaſerit, id protinus ex repentinâ omnium membrorum laſſitudine, quæ multos etiam poſt coitum dies, perſeverat, cognoſcet; erraticus inſuper, pernixque medios per artus, quique ipſis etiam percipiatur in oſſibus dolor, capitiſque gravedo, ac ſubitus nullâ prægreſsâ causâ mœror, necnon ſomnolentia quædam inſolita, interrupto tamen ſæpius inquietoque ſomno immiſſum altiùs in corpus frigidum

gidum Luis Vaporem indicant: cui ſcilicet vel me tacente hæc mirum adeo in modum ſymptomata congruunt, ut ab alia aptius cauſa derivari vix poſſe putem: Cæterùm quamvis hæc comitetur nulla, nec ſequatur virulenta Gonorrhæa, tantum abeſt ut idcirco à Lue ſecurus ſis, ut inde certiſſimum gravioris tibi morbi immineat periculum: Jam enim *frigidus Veneris* vapor vel expultricem omnino facultatem debilitavit, vel procul à partibus generationi deſtinatis in intimos corporis receſſus abiit, unde ni aptis maturè remediis ejiciatur foras, horrendo poſtea ſpectaculo erupturus eſt, non ſine conſpurcatione omnium *microcoſmi* partium, excidioque interdum nonnullarum, ac vitæ denique ipſius jacturâ, miſerandum planè in modum.

Hæc itaque monita plurimos ſpectant, qui quod nullam ab impuro concubitu Gonorrhæam patiantur, ſecuros ſe putant à venenato *venerei*

rei vaporis afflatu, licèt præmemorata interim ſentiant ſymptomata, quæ propterea aliis decepti cauſis aſcribunt, putà ſimplici humoris cujuſdam in partes dolore affectas fluxioni, aliive cuipiam cauſæ; atque ita nullo vocato in conſilium medico, aut pudore plane ruſtico, aut avaritia prohibiti, altiores malum agere radices, atque adoleſcere demum ſuam in perniciem ſinunt, non ampliùs niſi magnis & ſumptibus ſuis, & Medici laboribus ſtirpitus evellendum.

Dolorem autem, qui humoris cujuſpiam fluxionem agnoſcat ſui cauſam, ab eo quem *Venereus excitavit vapor*, hoc certiſſimè indicio diſtingues: quod primò, hic artus medios, is articulos excruciet; quod ſecundò, hic caput ſimul ac pectus plerumq; premat, is ut plurimum ſeorſim tantum alterutrum; quod tertiò, hic noctu gravius ſæviat, quaſi ſopitus interdiu, is vehementius urgeat per diem, remiſſius

miſſius interim per noctem, aut certe noctu diuque torqueat.

Cæterùm ſi hæc & ſuperiora ſymptomata virulenta, ut plerumq; fit, Gonorrhæa ſequatur, non propterea ſolius Gonorrhææ, neglectâ contractâ jam certiſſimè *Lue Venerea*, habenda ratio eſt. Sed dum fœdo huic profluvio apta Medicus remedia præſcribit, radicem mali tradita ſuperius methodo radicitus extirpet.

Jam ſi impurum concubitum fœda abſque ullo prædictorum ſymptomatum Gonorrhæa conſequatur, nondum altiùs in corpus penetraſſe venereum frigus intelligitur: turpiſſimum autem hoc ſymptoma ſi negligentiùs, aut imperitiùs curetur, ut ſæpiſſimè contingit, aut diutius neglectum fuerit, aut ſtatim ab initio cohibitum, totius corporis mox eucraſia frigido veneris afflatu evertitur; quapropter, *principiis obſta*, &c.

CAP.

CAP. IX.

Scorbuti & *Luis Venereæ* quoad ſymptomata affinitatem explicat.

Quorundam Medicorum de quovis morbo opinio : conſecrata Lui Venereæ *Remedia profligando ſcorbuto non inutilia : Scorbuti &* Luis Venereæ *diſcrimen.*

NOnnulli non infimæ notæ Medici non abſque aliquâ veri ſpecie ſuſpicantur nullum borealibus maxime in plagis diuturniorem exiſtere morbum, qui non vel à Scorbuto vel à *Lue Venereâ* labis aliquid traxerit : quod an veritati necne conforme ſit, diſputare hîc non placet : Sat ſiquidem fuerit paucis modò expoſuiſſe quanta inter utrumque hunc morbum cognatio ſæpe intercedat, ne

ne qua forte diſcriminis ignorantia in errorem quempiam induceret, quanquam nequaquam gravem fore hunc errorem putem, cum *mutatis mutandis* iiſdem fere utrumque morbum remediis profligari poſſe non ſolus exiſtimem: ac primùm quidem, quod ad cauſam Scorbuti ſpectat, Scorbutum non abſimiliter vero, craſſior, ſpiſſiorque quædam producit pituita, *Luem Veneream* frigidus quidam, ut ſuperius effectum eſt, humiduſque, ut patet, vapor gignit: eſt & major adhuc quædam ipſorum utriuſque ſymptomatum cognatio; Exulcerationes enim, Atrophiam, Diarrhœam, Arthritidem Vagam, capitis gravedinem, membrorum contractionem, ſtuporem, &c. non in Scorbuticis tantum, ſed in iis etiam quos Lues certiſſimè invaſerat, ſæpenumero animadverti: Tophos etiam, Schirroſq; interdum, ſive quod uterque morbus conjunctus fuerit, ſive quod alter in alterum, ut nonnulli

fieri

fieri poſſe putant, vel potius alium quàm ſimillimum degenerare ſoleat.

Aliam quoque ob cauſam *Luem Veneream* ex vivo Scorbutus exhibet, quod dolores nocturno maximè tempore ſævientes excitet, ulceraque maligna, atque exſucca, tubercula dura, tumoreſq; œdematoſos, oſſiumque cariem interdum producat: ut vix alio ex capite à *Venerea Lue* diſtingui videatur, quàm ex eo quod nec immoderata Venus, nec impurus præceſſerit concubitus; hunc tamen in modum utriuſque diſcrimen fere ſemper cognoſces. Scorbuticis deteruntur Gingivæ ſuffuſo ſanguine, vacillant dentes contracta nigredine, tremunt præ debilitate interdum Genua, teterrimi ſæpe odoris adeſt halitus, maculæque, aut una potius tetra, nigraque macula aſpectu horribilis totas in tibias diffuſa: quorum nihil *Lue Venerea* affectis, niſi Scorbuti quidpiam adfuerit, contingit.

CAP.

CAP. X.

De Gonorrhææ virulentæ, ac Bubonis Venerei curatione.

Quid primum inquirendum cum quis ad quempiam Gonorrhæa laborantem accerſitur, quædam circa methodum Bubonis curandi monita.

QUoties medicus hominem Gonorrhæa virulentâ, de quâ hîc tantùm agimus, laborantem curandum ſuſcipit: imprimis ex eo quærat an diu ab impuro concubitu, ſi hic illius origo fuerit, Gonorrhæa necne eruperit: ſi enim pluribus poſt concubitum menſibus hoc ſymptoma apparuerit, certum omnino, exploratumque eſt, *frigidum Luis Venereæ vaporem* ipſum tum ſanguinem parteſque corporis nobiliores occupaſſe qui ſui in interiorem *Microcoſmi Arcem*, dominium hoc corrupti

rupti à ſe ſeminis effluvio pro-
dat : quare priore ut libuerit, aut
poſteriore methodo cauſam tol-
ere conetur priuſquam quidquam
n effectum hunc, qui ſublatâ
auſâ paulatim deſinet, molliatur : ſi
erò, ut fere fit, paucis poſt concu-
itum diebus oriatur Gonorrhæa,
uàm maculæ flaveſcentes induſio
mpreſſæ virulentam oſtendunt, gra-
iſſimum hoc, fœdiſſimumque ma-
um hunc fere in modum expugnabis.

℞ Caſſiæ recèns extractæ ℥j.
habarbari Pulverati, & Cremoris
artari ana ʒj. fiat bolus mane mini-
randus, & duabus poſt horis juſcu-
m ; poſtero die, ſi ita viſum fuerit,
ena aperienda, apparentibus ſcilicet
lethoræ, aut inflammationis circa
artes generationi deſtinatas, indiciis,
m, maximè ſi inflammatio adfue-
t: [hæc enim omnino primum ſe-
anda à quacumque cauſa orta fue-
t:] hanc miniſtra emulſionem.

℞ Quatuor ſemin. frigid. ʒ vj. ſe-

min. papav. albi ʒij. aquæ hordei ℔ ß aquarum Lactucæ, ac Nimphææ ʒij. aquæ Rosarum ʒj. fiat emulsio in duas doses additis syrupi violacei ʒij.

Quinque aliis continuè diebus hac utatur æger Ptisanâ duabus ante prandium horis.

℞ Tamarindor. ʒij. bulliant in vini albi ℔ iv. ad ℔ iij. in colaturâ infunde frigidè per noctem foliorum sennæ mundatæ ʒj. Liquiritiæ, Rosarum Rubrarum, semin. Coriandri ana ʒij. utere colaturâ, tum per tres dies hoc bolo, mane, & vespere.

℞ Terebinthinæ Venetæ non lotæ ʒiij.
Rhabarbari pulverati ʒj.
Sacchari q. s. m. f. bolus.

Si nondum curetur morbus, assumat æger per 12 dies has pilulas.

℞ Boli Armeni,
Gummi Sagapeni,
Arab.
Carabe,
Mumiæ ana ʒj. Fiat pulvis: cum-

que

que Syrupo Cydoniorum fiant pilulæ veſpere ſumendæ, doſis ʒß.

Hoc pariter remedium, ubi Gonorrhæa, albeſcente ac craſſiore jam ſemine, cohibenda eſt, efficaciſſimum expertus ſum ac certiſſimum.

℞ Balauſtiorum pulverator.
Boli armeni ana ʒj.

Infunde per noctem in vini albi ℔ ij. colatura reponatur in ſex doſes matutinas jejuno propinanda, continuandaque ulteriùs, ſi neceſſe ſit; optatum enim exitum ſemper habet. Nihil hîc de victu urgente hoc morbo monui, quem nec plenum eſſe nec parcum oportere ob rationes omnibus obvias omnes norunt: hoc porrò ſymptoma diuturnâ ſcio interdum lenique purgatione curari tandem non infœliciter poſſe, ex diuturniore tamen materiæ effluvio metuendum eſt ne laxatis nimium *Paraſtatarum* poris incurabilis tandem Gonorrhæa evadat, aut exulceratâ urethrâ ulcus generet: quapropter ardore

 urinæ,

urinæ, flavedineque ac tenuitate elabentis materiæ ſublatis citra periculum aſtringentibus cohiberi poterit, ac meo quidem judicio omnino debet.

De Bubone Venereo, cujus curatio, præſide ſemper medico, manu præcipuè Chyrurgicâ perficitur; illud tantum monitum te velim, ni ſponte evanuerit, ut minor ſæpe ſponte evaneſcit, eum nunquam eſſe repellendum, ſed quàm validiſſimè foras, quantumvis reluctetur æger, attrahendum, ac prius etiam quàm maturuerit omnino, aperiendum: quia quo diutius apertum fuerit, eò ſecuriorem præſtabit ægrum à *Lue Venereâ*, quam ſequitur interdum, interdum præcurrit: an ſequatur Luem contractam ex apparentibus Luis indiciis, atque ægri confeſſione diſcere poteris: ſi enim longo poſt concubitum impurum intervallo apparuerit, immiſſa altius Lues intelligitur: quare poſt maturatum prius apertumque bubonem integra

Luis

Luis Venereæ curatio inſtituenda eſt: Si verò paucis ab impuro concubitu diebus bubo inguina occuparit, attrahatur ſi fieri poteſt, ac aperiatur, interim ſuperiore quopiam decocto antivenereo, aut *Veneris opiatâ* ſuperius deſcriptâ ab imminente *Luis Venereæ periculo* æger protegatur.

CAP. XI.

Topica quædam ſæpius probata adverſus præcipua Gonorrhææ virulentæ ſymptomata ac appendices.

Glandis, aut præputii, quoties adeſt cum inflammatione tumor, curatio: ſignum exulceratæ urethræ: ejuſdem curatio.

DE iis hîc ago ſymptomatis quæ quocumque demum modo ad Gonorrhæam ſpectant, ſive

 comitentur,

comitentur, ſive præcedant, ſive ſequantur.

Cum itaque non ſine tumore inflammatur ex impuro Concubitu Glans aut Præputium,

℞ Vini generoſi ℥iv.
Sacchari Satur. ℈j.
Camphoræ Gran. xij.
Fiat ablutio.

Vino autem ſubſtituere poteris, vel aquam Plantaginis, vel Spiritum Aquæ Vitæ Matth. vel non minus efficax remedium hoc, frequenti experientia probatum.

℞ Lactis è vacca recentis q. ſ.
Florum Sambuci,
Roſarum Rubrar. ana M ß.
Coquantur Flores in Lacte.

Colaturæ adjiciantur Sacch. Satur. gr. vj. ſi in urethra exulceratio ſentiatur, quam ex acriore inter mejendum

jendum dolore intelliges; ob majoris exulcerationis periculum vix alias admitto injectiones præterquam Lactis dulcis maximè recentis, additis, ſi lubet, Sacchari Saturni granis aliquot: Subjungam tamen quidpiam ex recentiore quodam cujus virtutem experientia docuit, quod leniter detergit, ſiccat ac aſtringit: itaque

℞. Aquæ Hord. ℔ iſſ.
Aq. Plantaginis ʒiij.
Sacch. Satur. gr. 12.
Mellis Roſati colat. ʒij.
Fiat bis quovis die injectio.

Omnem porro exulcerationem præputii, aut glandis, aut matricis ſanant cito, certo, & tuto, tria hæc unguenta: unguentum refrigerans Galeni, unguentum Tutiæ, unguentum Apoſtolor. Sed exulceratio quædam curatu longe difficilior contingit interdum ex neglecta diutius Gonorrhæâ, aut malè ab empiricis curata,

rata, in ipſo ſcilicet veſicæ collo, aut tenerrimo urethræ ductu : nihil tamen uſpiam reperies quod æquè confirmet experientia quàm unguentum hoc à Palmario præſcriptum.

℞ Unguent. Roſ. Gal. recent. alb. Unguen. è Ceruſſa loti aqua Roſarum,
Cum Caphura, Pomade ex Caprcoli adipe ana ℥j.
M.S. fiat Unguen. Molliſſimum ab uſu.

Linteolum filo argenteo obvolvatur: ac unguento præmemorato illinatur, in penem immittendum : è quo, relicto linteolo filum extrahatur. Linteolum autem ipſum quoties reddenda urina eſt, educatur : aliud eadem arte filo adaptatum intromittatur : curatam autem Hyperſarcoſim tum noveris, cum abſque dolore urina redditur : liberque ſine offendiculo ad veſicam uſque Catheter penetrat.

CAP.

CAP. XII.

Gonorrhæam ſimplicem inter, ac virulentam diſcrimina proponit.

Cur Gonorrhæa ſimplex Gravius ſit virulentâ malum, curatuque difficilius: oppoſitis pæne utraque Gonorrhæa remediis curanda.

GOnorrhæa ſimplex gravius longè malum, curatuque difficilius, quàm virulenta: ab ipſa enim retentricis facultatis debilitate oritur, unde aſtringentibus ſemper, purgantibus nunquam curanda, niſi, quod interdum contingere poteſt, labefactatis demum, corruptiſque ſpiritibus degeneraverit in virulentam: ſimplicem autem à virulenta his præcipuè indiciis ſemper diſcernes.

1. Hanc

1. Hanc ſtranguria plerumque, ſub initium præſertim, ardorque urinæ comitantur, illam verò nequaquam, extillat enim ſenſim ſine ſenſu frigidum ſæpe, aqueumque ſemen.

2. In Gonorrhæâ ſimplici materies erecto prius pene non effluit, in virulentâ inflato ſæpe, magnoque doloris ſenſu, à vapore venereo pene quaſi diſtento, elabitur non rarò.

3. Aqueum eſt fere ſimplicis Gonorrhææ effluvium, virulentæ autem concretum magis, denſiuſque; unde

4. Flaveſcentes hæc, virideſque interdum induſio maculas imprimit; at ſimplex quidem, induſium quoque maculat, ſed inſtar aquæ, aut denſioris potius urinæ.

5. Summo ſæpe aguntur in venerem furore virulenta laborantes Gonorrhæa

orrhæa, non moventur ad eandem
b cauſam quæ in oculos, ut aiunt, in-
urrit, ii quos ſimplex tenet.

6. Contabeſcunt paulatim, pe-
euntque hi ni debilitatarum partium
irtus quantocyus reparetur: contra
irium vix iſti imminutionem per-
ipiunt ullam, ſolitis vacant nego-
iis, & ſanorum inſtar inſtant labori.

7. His ſemen guttarum inſtar
actearum profluit, illis per modum
uttularum denſioris urinæ.

8. Gonorrhæa ſimplex à lapſu ſæpe,
nimio ad pondus quodpiam attol-
endum conatu, ab equitatione, ab
xercitatione nimia plerumque exi-
it: Gallica verò ab immodica ve-
ere aliquando, atque ab impuro fere
emper concubitu oriri ſolet. His, quæ
ne docuit experientia, tua te, plura
ortè adhuc diſcrimina docebit: Sum-
ni porro momentieſt utramq; accura-
tius

tius Gonorrhæam diſtinguere, quos contrariis pene remediis utramque curari neceſſe ſit.

CAP. XIII.

Remediorum præcipuorum in hoc opuſculo propoſitorum cum expoſitâ ſuperius Hypotheſi *congruitas paucis inditatur.*

MUltiplex adeo experimentum ſuperiora remedia confirmavit ut quamvis prædictæ omnia Hypotheſi congruere minus fortè cuipiam viderentur, hanc potius emendari, ac corrigi, quàm illa immutari oporteret: quæ autem ſit & horum & illius congruitas quamvis res ipſa, vel me tacente per ſe loquatur, paucis hic indicaſſe non omnino abs re fuerit.

Luem veneream, ſi *eſſentiam* ejus ſpectes, nihil eſſe aliud quàm frigidum quemdam vaporem totius

micro-

icrocoſmi eucraſiam pervertentem
on tam ſuppoſuimus, quàm proba-
imus ſuperius. Huic igitur con-
ormiter Hypotheſi, aut aſſertioni
otius tantum non demonſtratæ duo
re præſtitimus: primò frigidiſſi-
um mercurium, eo ſaltem quo ad-
iberi vulgo ſolet modo ab hujus
orbi curatione proſcripſimus: de-
de remedia moderatè calida vino
bique in vehiculum adhibito præ-
cripſimus: moderatè inquam cali-
a, quia *frigidus veneris vapor* pau-
atim edomandus eſt, nec abſque
liquo ægri periculo, meris aut ſum-
nè calidis ejiceretur: quæ proinde
ertâ frigidi cujuſpiam doſi contem-
peravimus, ut patet in decocto *an-
ivenereo*, cap. 5. deſcripto, cui ala-
aſtri pulverati ʒiij. addidimus, tum
uia pulvis hic frigore ſuo reliqua
edicamenta contemperat, tum quia
dditus calidioribus urinam copio-
orem & ſpiſſam, quod experientia
ocuit, ſummo ægri levamine pro-
icere ſolet.

Opiatum

Opiatam autem *Veneris* in eodem capite deſcriptam patet ex iis quibus conſtat, calidioris, aperientiſque eſſe temperamenti : frigidis proinde liberaliorem ejus doſim miniſtrabimus parciorem calidis. Quod ad ſecundam *curandæ Luis Venereæ* methodum attinet, Mercurio uſi ſumus, ſed eo tantùm modo, quo calidiora temperare, ſiccioraque non obtundere poſſit: ut videre eſt in decocto *anti-venereo* ſexti capitis, cujus peculiarem vim ac efficaciam experientia docuit atque in pilulis ibidem deſcriptis frigido quoque Mercurio ad ſecuriorem uſum contemperatis.

Quantum ad Gonorrhæam ſpectat, ſedatâ prius inflammatione quæ ab intercluſâ frigore venereo, partium generationi deſtinatarum, tranſpiratione, oritur interdum: remedia quoque moderatè calefacientia propoſuimus; moderatus enim eſt mixturæ illic deſcriptæ calor: hoc porro ſymptoma ob conjunctam plerumque

inflam-

inflammationem moderatis admodum ſub initia calidis oppugnari oportebit : ſi enim jam extincto ardore inveteratum fuerit, generoſa etiam vina non rarò profuerunt. Sed Gravis hic oriri videtur difficultas quî ſcilicet fiat ut *frigidus Veneris vapor* partes Generationi deſtinatas ſæpe inflammet, non item reliquas corporis partes cum altius aſcendit : huic jam ſæpe difficultati factum eſt ſatis : aliquando enim nulla Gonorrhæam inflammatio comitatur, ſed laxatis tantum Paraſtatarum poris frigidum guttatim extillat ſemen : cum itaque adeſt inflammatio oritur ut dixi, vel à tranſpiratione partium *vaporis* adhuc concreti ſubito impulſu, intercluſa; ipſiſque partium anguſtiis, aut à ſpiritibus impuro concubitu nimium concitatis, atque ad partes generationi dicatas nimiâ copia confluentibus.

FINIS.

Index Capitum.

CAP. I.

Opiniones duæ de naturâ Luis Venereæ *proponuntur: Authoris opinio*, 1. *Ex variis* Luis *ſymptomatis probatur.* 2. *Ex inſolito quodam, quo* Lues Venerea *interdum contrahitur modo.* 3. *Ex communiori infecti cujuſvis ſtatu.* 4. *Ex ipſis quibus* Lues Venerea *profligatur ſæpe remediis*, page 1.

CAP. II.

AUthoris opinio ex eo quo Lues Venerea *invàdit, ſerpitque, modo confirmatur : res interdum certæ, licet earum modus ſit incertus : luctuoſi* Luis Venereæ *in corpus humanum effectus,* p. 11.

CAP. III.

DEſcriptio Mercurii ab Untzero tradita examinatur, ac, quatenus minùs vero conformis, refellitur ; quam ob cauſſam Mercurius nec ſulphureus nec viſcoſus, nec calidus, licèt ſummè mobilis, penetretque, ac corrodat : mercurialium effluviorum vis propria

proprio authoris experimento demonſtratur, p. 18.

CAP. IV.

Concluſio è principiis ſuperioribus ſponte fluens illuſtratur: naturæ operatio, Mercurii operationi contraria: curatio Luis Venereæ *ſolius hydrargyri ope omnino fucata,* p. 25.

CAP. V.

Qualia Luis Venereæ *remedia eſſe debeant: ſpeciale adverſus* Luem *decoctum:* Opiata Veneris *proponitur, & deſcribitur,* p. 32.

CAP. VI.

Vocata à ſalivatione curatio; luctuoſa ſalivationis ſymptomata; verus Mercurii in curanda Luc Venereâ *uſus*, p. 41.

CAP. VII.

Topica erraticorum ac nocturnorum dolorum Remedia, refacientia, digerentia, ac relaxantia : Tophorum ſchirroſorum, carioſorum oſſium, ulcerum Gutturis ac Faucium curatio, p. 49

CAP.

CAP. VIII.

Quas corporis ſentiat affectiones qui cum infecta muliere rem habuerit ; quæ ſit harum affectionum cauſſa ; diſcrimen dolores inter à Lue Venerea, *ſimpliciqne ab humorum fluxione ortos*, p. 56.

CAP. IX.

Quorundam Medicorum de quovis morbo opinio : conſecrata Lui Venereæ *Remedia profligando ſcorbuto non inutilia : Scorbuti &* Luis Venereæ *diſcrimen*, p. 61.

CAP. X.

Quid primum inquirendum cum quis ad quempiam Gonorrhœa laborantem accersitur, quædam circa methodum Bubonis curandi monita, p. 64.

CAP. XI.

Glandis, aut præputii, quoties adest cum inflammatione tumor, curatio: signum exulceratæ urethræ: ejusdem curatio, p. 69.

CAP. XII.

Cur Gonorrhœa simplex Gravius sit virulentâ malum, curatuque difficilius:

difficilius: oppositis pæne utraque Gonorrhæa remediis curanda, p. 73.

CAP. XIII.

R*Emediorum præcipuorum in hoc opusculo propositorum cum expositâ superius* Hypothesi *congruitas paucis indicatur,* p. 76.

A Catalogue of late Physick Books sold by *Samuel Smith*, at the *Prince's Arms* in St. *Pauls Churchyard*.

Fol.

Boneti Anatomia, 2. Vol. 1680.
——*Mercurius*, 1682.
Breinii Plantarum Exoticar. Cent. cum Figuris, 1680.
Fabritii Hildani opera cum Severino, 1682.
Hippocratis Opera Fœtii.
Dioscoridis Opera, G. Lat.
Saxoniæ Opera Med. 1680.
Piso Hist. naturalis de rebus Indiæ.
Schenkii Observat. Med.
Mentzelii Index Plant. cum Figuris, 1683.
Lepenii Bibliotheca Med. 1683.
Riveri Opera, 1679.
Zwelferii Pharmacopeia.

Quartoes.

Bauhini Pinax cum Prodromo.
Broeckhuysen Oeconomia Corporis Anim. 1683.
Boyle Opera omnia, 2 vol.
Blasii Anatomia, 1681.
Borellus de motu Animalium, 2 vol.
Bleny Zodiacus Galen. Med. Chymicus, 1682.
Bartholini Acta Medica.
Castelli Lexicon Med. 1682.
Cardilucii Officina Sanitatis.
Clauderi Methodus Balsamandi.

Clauderi Inventum cinnabaricum, 1684.
Cleyer Specimina Medicinæ Sinicæ, 1682.
Charas Pharmacopeia Regia, 1683.
Diemerbroeck Anatomia.
Fernelii Opera, 1683.
Van Helmontii Opera, 1682.
Gockelii Deliciæ Academicæ, 1682.
Hoffmanni Praxis Med. 1680.
Helwigii Observationes Med. 1680.
Hoffmannus in Schroderam.
Joel Opera medica.
Kyperi Anthropologia corporis humani.
Konig Regnum Animale, 1682.
Kirckringii Specilegium Anatom.
Licetus de Monstris.
Museum Hermetic.
Miscellanea Curiosa M. Physica, 7 vol. 1682.
— *Id. Decuria secunda Anni Primi*, 1683.
Margravi Materia Medica.
— *Prodromus.*
Regii Medicina.
Rolfinchius de purgantibus, 1683.
— *Ordo & Methodus Med. Specialis.*
— *Concilia Med.*
Sylvii Opera Med.
Schorkii Pharmacopeia.
— *Hist. Moschi.*
Ang. Salæ Opera med. 1682.
Swammerdam miraculum Naturæ.
Vigerii Opera med.

Versasche

Verſaſchæ de Apoplexia.
Waltheri Sylva medica.
Welſchii Decades X. med.
Wedelii Opiologia.
—*Phyſiologia Med.*
—*Pharmacia.*
—*de medicam. facultatibus.*
—*de medicam. compoſitione.*
Wepferi cicuta Aquatica.
Zwelferi Pharmacop.

Octavoes.

Borelli Obſervat. Med.
Briggs de Oculo.
Barthol. Anatomia.
Beck. Experimenta, 1684.
Beckeri Phyſica ſubterranea cum ſupplemento, 1681.
Brunneri Experimenta nova circa Pancreas, 1682.
Camerarii Sylloges memorabilium Med. 2 vol. 1683.
Deckeri Exercitationis Med pract.
Dodonæi Praxis Medica.
Franchimont Lithotomia Med. 1683.
Funerwalſi Anatomia.
Gockelii Concilia & obſervat. Med. 1683.
De Graaf Opera.
Grulichius de Hydrope, 1681.
—*De Bile*, 1682.
Hartmanni Praxis Chymiatrica, 1682.

Heide Anatome mytuli & observat. Med. 1684.
Hippocratis Opera, 2 vol.
Juncken Chymia Experimentalis, 1681:
Medicus præsenti Seculo Accommodat. 1682.
Liseri Culter Anatomicus:
Marchetti Anatomia:
Meekren Observat. Med. Chyrur. 1682:
Mereti Pinax:
Flateri Observat. Med.
Peonis & Pythagor. Exercit. Anat. & Med. 1682:
Riverii Institutiones:
Schroderi Pharmacopeia:
Sculteti Chyrurgia cum Append.
Stahl Ætiologia Phys. Chym. 1683.
Tilingii Lilium Curiosum, 1683:
Tilingii Prodromus, med.
Versaschæ Observat. med.
Wepferi de Apoplexia:
Witten memoria medicor.
Zypæi Fundamenta med. 1683:

Twelves.

Barthol. De Ovariis:
—— *De Unicornu:*
—— *De Pulmonum substantia:*
Beugben Bibliographia Med. & Physica, 1682:
Barbetti Chyrurgia:
—— *Praxis cum notis Deckerii:*

Beguini

Beguini Tyrocinium Chymicum:
Comelini Catalogus Plantarum, 1682:
Drelincourt Præludium Anat.
Guiuri Arcanum Acidular. 1682:
Glissoni Opuscula, 3 vol.
Van Helmont. Fundamenta Med. 1682:
Hoffmanus de usu Lienis, &c. 1682:
Harvey de Gener. Animal.
—*De motu cordis:*
Kirckring. in Basil Valent. currum Triumph.
Kunckelii Observat. Chymiæ, 1681:
Le Mort Compendium Chymicum, 1682.
Mauro Cordatus de motu Pulmonum, 1682.
Macasi. Promptuarium Materiæ Med.
Matthæi Experimenta Chymica, 1683.
Muis Braxis Chyrurgica duabus partibus, 1684.
Morelli Methodus perscribendi formulas Remedior.
Primerose ars Pharmac.
Pecket Anatomia:
Redus de Insectis:
Reidmi Observ. med.
Rivinus de peste lipsiensi. 1680:
Smitzii Compend. med. 1682:
Stockhameri Microcosmographia, 1682:
Swalve Querelæ Ventriculi:
—*Alcali & acidum:*
Verlæ Anat. Oculi:
Vigani Medulla Chymiæ:

Advertise-

THat theſe above mentioned Books in Phyſick and Chymiſtry, with many other Forreign Books, are ſold by *Samuel Smith*, at the *Prince's Arms* in St. *Pauls Church-yard*; and that he will furniſh himſelf with much variety of new Books in that kind, from time to time, as they ſhall come from *Franckfort* Mart; and likewiſe he can procure ſuch other Books for Gentlemen, which perhaps are not to be met with here, from his Correſpondents, if to be had, beyond Sea.

Books Printed for, and ſold by *Samuel Smith*

THe Philoſophical Tranſactions publiſhed by the Royal Society Monthly, beginning *January* 1683:

R. Boyl's Memoirs for the Nat. Hiſtory of Human Blood, eſpecially the Spirit of that Liquor, 1684. Price 2 *s.*

The whole Art of the Stage, &c. Tranſlated out of French: In *Quarto*, 1684 *price* 5. *s.*

A new Hiſtory of *Ethiopia*, being a full and Accurate Deſcription of the Kingdom of *Abeſſinia*, vulgarly, though erroneouſly, called the Empire of *Preſter John* in four Books (illuſtrated with many Copper Plates) and

and also a new and exact Map of the Countrey, and a Preface shewing the usefulness of this History; with the life of *Gregorius Abba, &c.* By the learned *Job Ludolphus* Councellour to his Imperial Majesty and the Dukes of *Saxony*, and Treasurer to his Highness, the Elector *Palatine*, In *Fol.* 1684. *Price* 12. *s.*

Guideon's Fleece, or a vindication of the Colledge of Physicians, in answer to a Book intituled the Conclave of Physicians. By Dr. *Harvey*, in *Quarto*, 1684. *Pr.* 6. *d.*

An Anatomical account of an Elephant which was lately Dissected in *Dublin*, *June* 17, in the year 1681. By *A.* M. Med. of *Trinity Colledge* near *Dublin*, illustrated with Cuts, in *Quarto*, 1682. *Price* 1. *s.*

Swammerdami (*Johan.*) *Amst.* M D. *Miraculum Naturæ.* In Octavo.

A Philosophical Account of the hard Frost, with what Effects it may probably have upon Human Bodies, as to Health and Sickness, in *Quarto.* 2 *d.* Stitcht.

The true method of curing Consumptions. By *S. H.* Med. D. 1683. *Price* 1. *s.*

A Discourse about *Bagnio's*, and *Mineral Baths*, and of the drinking of *Spaw Water*, with an Account of the Medicinal Vertues of them, and also shewing the usefulness of Sweating, Rubbing, and Bathing, and the great

great benefit many have received fr
them in various Diſtempers. By *S. H. M*
Doct. 1683. *Price* 1. *s.*

Miracles, Works above and contrary
Nature; or an Anſwer to a late Tranſlation o
of *Spinoſa's Tractatus Theologico-politic*
Mr. *Hobs Leviathan*, &c. in *Quarto*, 168
P*rice* 1. s.

A Treatiſe of *Self Examination*, in orde
to the worthy receiving the Holy Commun
on. By Monſieur *John Claude* Miniſter of th
Reformed Church at *Paris*: Tranſlated fro
the French Original, in *Twelves*, 168
P*rice* 1 *s.*

Proteſtancy to be Embraced; or a ne
and infallible Method to reduce Romani
from Popery to Proteſtancy. By Dr. *A*
bercromby, M. D. in *Twelves*, 1683. *pr.* 1

The Art of Divine Converſe, being a Ne
Years-Gift, directing how to walk wit
God all the year long, (by the ſame Au
thor) in *Twelves*, *price* 6 d.

The Councils of Wiſdom, or the Ma
ims of *Solomon*, in *Twelves*, 1683. *pr.* 1*s.*

The Ten Pleaſures of Marriage. I
Twelves.

The *Dutch Rogue*, or *Guſman* of *Amſter*
dam, traced from the Cradle to the Gal
low's, 1683. In *Twelves.*

FINIS.